

Unsur Alam Dalam Peribahasa Iban (Jaku' Sempama): Satu Analisis Semantik Inkuisitif

(Elements of Nature in Iban Proverbs (Jaku' Sempama): An Inquisitive Semantics Analysis)

RUSSEL DUNDANG ANAK JEFFREY* & MARY FATIMAH SUBET

Fakulti Bahasa Dan Komunikasi, Universiti Malaysia Sarawak (UNIMAS), Jalan Datuk Mohammad Musa, 94300 Kota Samarahan, Sarawak, Malaysia

*Corresponding author: russeldundang@gmail.com

ABSTRAK

Penggunaan peribahasa dalam masyarakat Iban menggambarkan bahawa masyarakat ini juga turut menjaga kesantunan berbahasa dalam memberikan teguran, nasihat atau sindiran kepada orang lain. Unsur-unsur yang digunakan dalam peribahasa juga mencerminkan dan memaparkan budaya yang terdapat pada masyarakat ini dengan mengaplikasikan pengalaman dan pengamatan mereka terhadap alam sekeliling. Kajian ini dijalankan untuk menganalisis unsur alam dalam jaku' sempama Iban menggunakan analisis semantik Inkuisitif. Kajian ini berpandukan dua objektif iaitu menyenaraikan dan mengenal pasti peribahasa Iban (*jaku' sempama*) yang mengandungi unsur alam dalam penciptaannya dan menganalisis akal budi dan falsafah masyarakat Iban dalam penciptaan peribahasa Iban (*jaku' sempama*) dengan menggunakan semantik Inkuisitif. Unsur alam tersebut akan dibahagikan kepada 4 domain iaitu haiwan, tumbuhan, sumber atau tenaga, dan alam semesta. Kajian ini ialah kajian kualitatif. Data korpus diperoleh dan 2 informan ditemu bual. Analisis dalam kajian ini turut menggunakan pendekatan semantik inkuisitif bagi menjelaskan makna, kognitif dan memasukkan falsafah serta akal budi masyarakat Iban berkenaan peribahasa yang dipilih. Kajian ini juga memasukkan ilmu daripada bidang lain dalam mencungkil persoalan penggunaan unsur alam dalam peribahasa Iban. Hasil kajian mendapati terdapatnya falsafah di sebalik penciptaan sesuatu peribahasa masyarakat Iban yang dapat dikaitkan dengan budaya masyarakat yang mendukung peribahasa tersebut.

Kata kunci: Akal budi, falsafah, *jaku' sempama*, masyarakat Iban, semantik inkuisitif,

ABSTRACT

The use of proverbs in Iban community illustrates that the community exercise language politeness in giving reproach, advice or insinuation to others. The elements used in the proverbs also reflect and describe the culture of this community by applying their experiences and observations to the environment. This study is conducted to analyze the natural elements in Ibans' proverbs using inquisitive semantic analysis. This research is based on two objectives, namely listing and identifying Ibans' proverbs (jaku' sempama) which contain elements of nature in the creation and to analyzing the mind and philosophy of Iban community in the creation of proverbs (jaku' sempama) by using inquisitive semantics as the theoretical framework. The natural elements identified are divided into 4 domains, namely animals, plants, resources or energy, and the universe. This is a qualitative research. Corpus data is gathered and two informants were interviewed. The meanings of the proverbs, the cognitive and the philosophy behind the creation of the proverbs plus the intellects of the Iban community are incorporated to reveal the Iban ingenuity behind the creation of a particular proverb. This study also incorporated knowledge from other areas in giving answers on the use of the natural elements identified in the Iban proverbs. Findings show that there are hidden philosophy behind the creations of the proverbs and this philosophy can be attributed to the culture of the community that behold the proverbs.

Keywords: Inquisitive semantic, Iban ingenuity, philosophy, jaku' sempama, Iban community,

Copyright: This is an open access article distributed under the terms of the CC-BY-NC-SA (Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License) which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, for non-commercial purposes, provided the original work of the author(s) is properly cited.